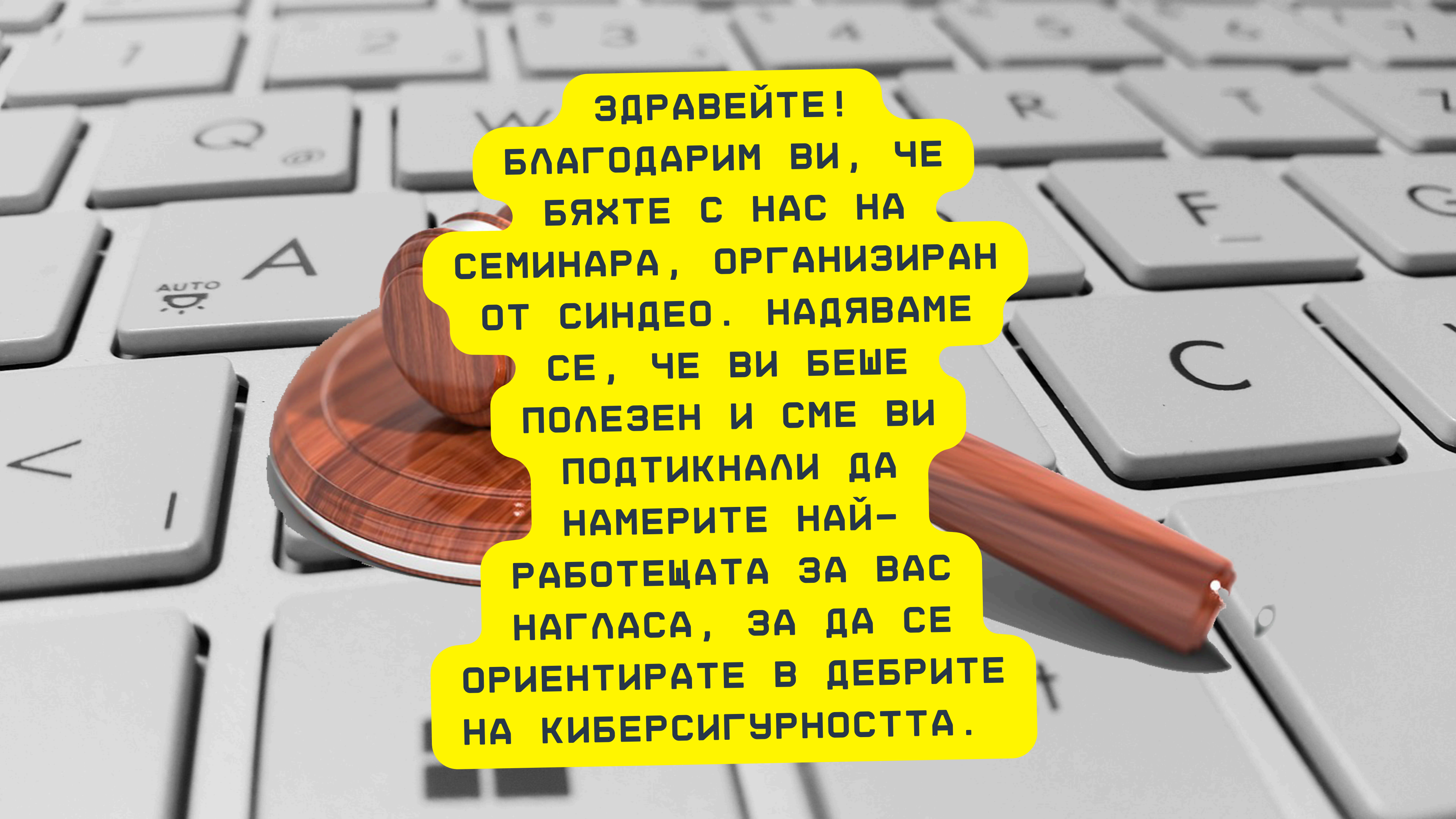

**ЗДРАВЕЙТЕ!
БЛАГОДАРИМ ВИ, ЧЕ
БЯХТЕ С НАС НА
СЕМИНАРА, ОРГАНИЗИРАН
ОТ СИНДЕО. НАДЯВАМЕ
СЕ, ЧЕ ВИ БЕШЕ
ПОЛЕЗЕН И СМЕ ВИ
ПОДТИКНАЛИ ДА
НАМЕРИТЕ НАЙ-
РАБОТЕЩАТА ЗА ВАС
НАГЛАСА, ЗА ДА СЕ
ОРИЕНТИРАТЕ В ДЕБРИТЕ
НА КИБЕРСИГУРНОСТТА.**

ПИЛОТНАТА ФАЗА НА
ПРОЕКТА DATAGAME
ТЕПЪРВА ПРЕДСТОИ И
ВАШАТА ОБРАТНА ВРЪЗКА
ЩЕ БЪДЕ ЦЕННА. МОЖЕТЕ
ДА ТЕСТВАТЕ
РЕСУРСИТЕ, КАТО
ПОСЛЕДВАТЕ ТОЗИ ЛИНК:

DATAGAME

[HTTPS://WWW.DATAGAME-
PROJECT.EU/BG/%D1%80%D0%B5%D
1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8
/](https://www.datagame-project.eu/bg/%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8/)

ЗА ДА ДАДЕТЕ
ОБРАТНАТА СИ ВРЪЗКА,
СКАНИРАЙТЕ QR КОДА
ИЛИ ПОСЛЕДВАЙТЕ ЛИНКА
ПОД НЕГО:

[HTTPS://DOCS.GOOGLE.
COM/FORMS/D/E/1FAIPO
LSCDWUAS5NGOVTKMW-
71EXLBRKYR-
IVRNCE57SCDM_ENZQMSD
G/VIEWFORM?
USP=SHARING&GOUID=101
970147139532202473](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIPO_LSCDWUAS5NGOVTKMW-71EXLBRKYR-IVRNCE57SCDM_ENZQMSDG/VIEWFORM?USP=SHARING&GOUID=101970147139532202473)


```
-left: 10px;  
-right: 10px;  
g-left: 10px;  
g-right: 10px;  
weight: bold;  
low: auto;
```

```
login" id="login_form" >  
t color='red'><b>Authentication Failed</b>  
"dError1" class="dError1">Please  
saml-auth-status>-1</saml-auth-status>
```

DATA GAME

ПИЛОТИРАНЕ

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

**ЗАКЛЮЧВАТЕ ЛИ СИ
ВРАТАТА, КОГАТО
ИЗЛИЗАТЕ ОТ ВКЪЩИ?**

**ИЗПОЛЗВАТЕ ЛИ ПИН ИЛИ
ЛИЧНА КАРТА, КОГАТО
ТЕГЛИТЕ ПАРИ?**

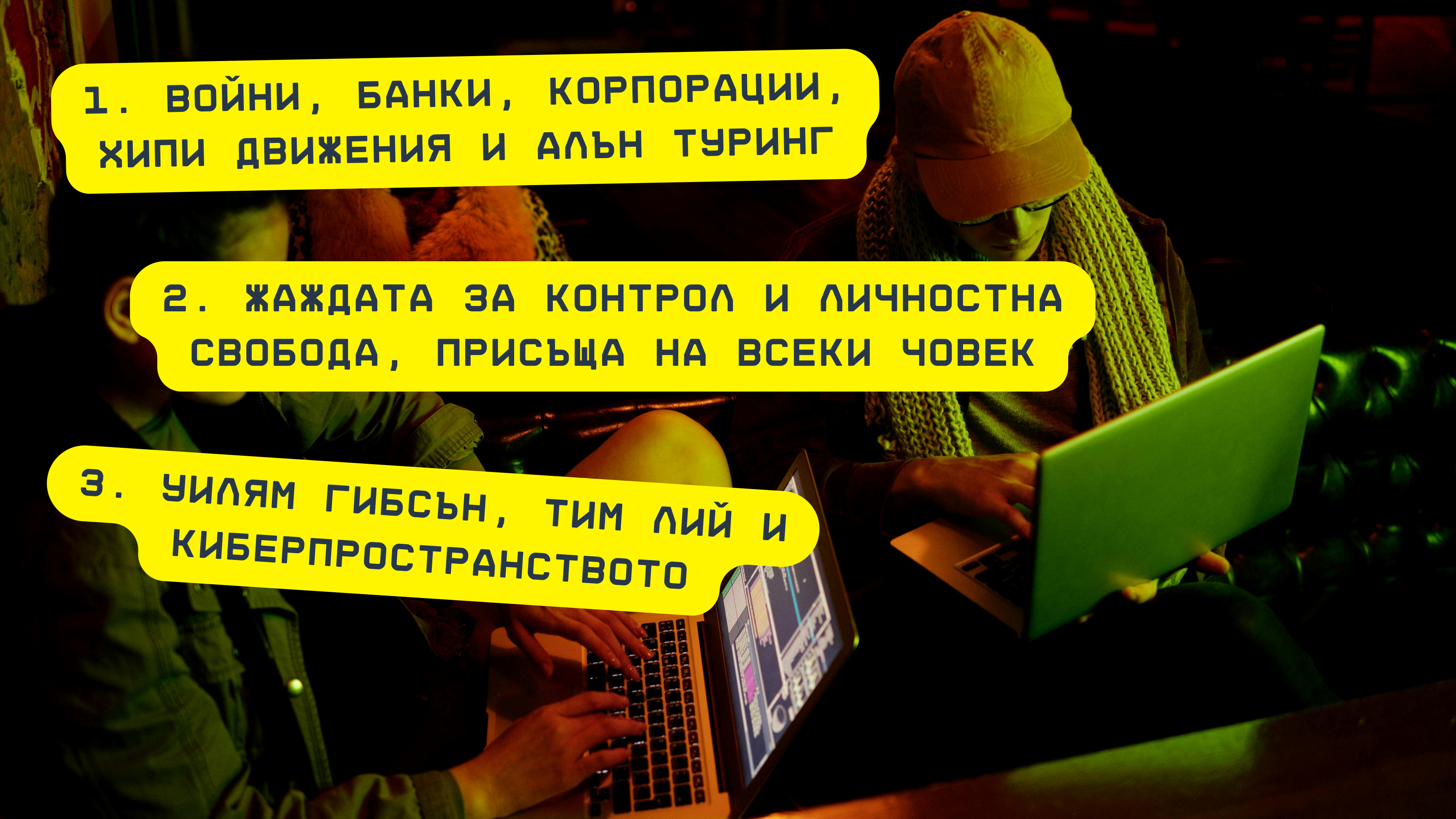

**ЧУДИЛИ ЛИ СТЕ СЕ
КАК ДА КАЖЕТЕ
ТАЙНА НА НЯКОГО?**

**ТОВА Е ВСИЧКО, КОЕТО
ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА
ПОВЕРИТЕЛНОСТТА НА
ДАННИТЕ!**

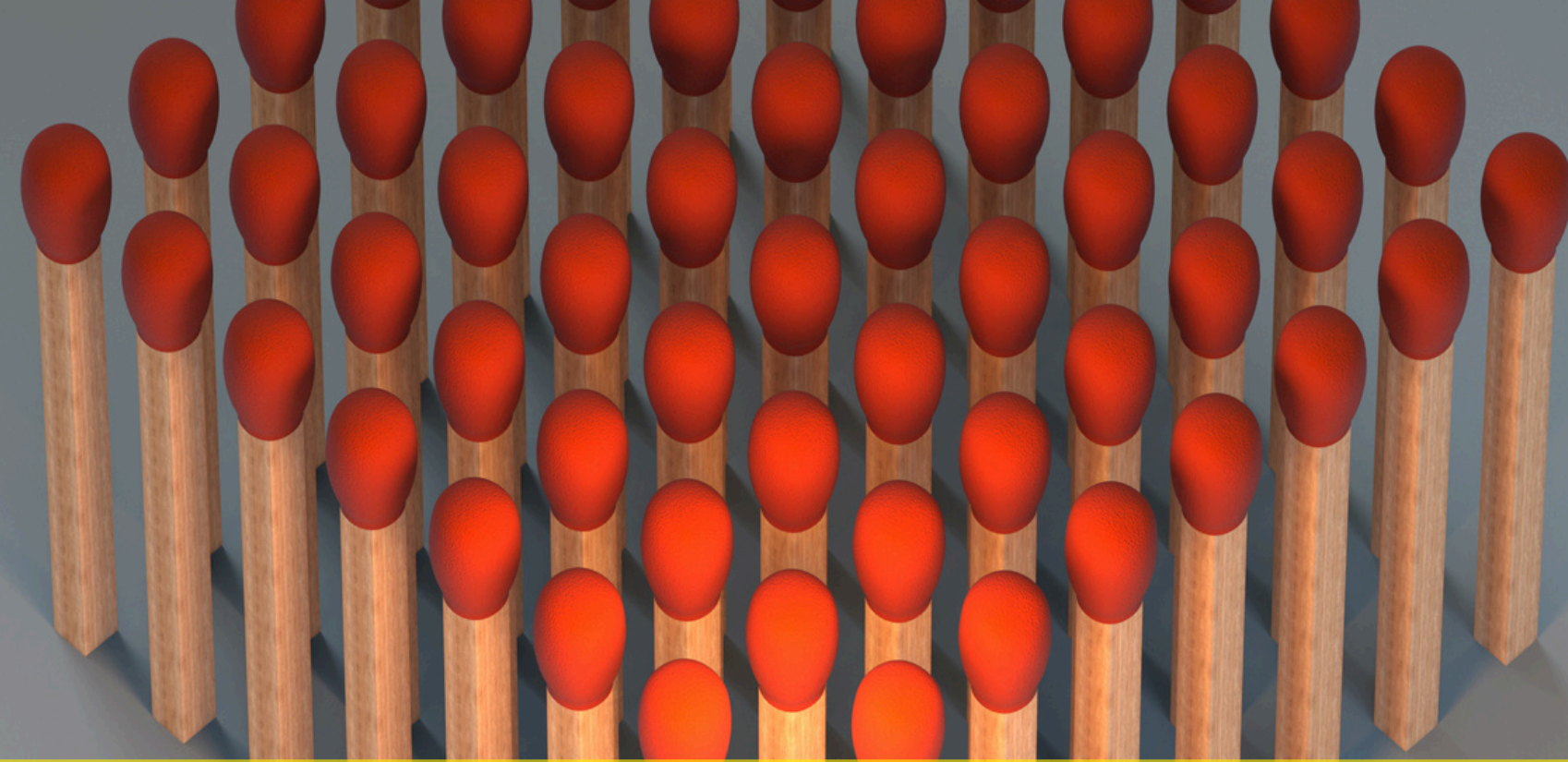
ИМАЛО ЕДНО ВРЕМЕ . . .

A person wearing a tan cap and glasses is focused on a laptop screen in a dimly lit room. The scene is bathed in a greenish-yellow light, creating a moody, cyberpunk atmosphere. The person is wearing a thick, light-colored knit scarf. In the foreground, another person's hands are visible typing on a laptop keyboard, with the screen showing some data or code. The background is dark and out of focus, suggesting an indoor setting like a cafe or office at night.

**1. ВОЙНИ, БАНКИ, КОРПОРАЦИИ,
ХИПИ ДВИЖЕНИЯ И АЛЪН ТУРИНГ**

**2. ЖАЖДАТА ЗА КОНТРОЛ И ЛИЧНОСТНА
СВОБОДА, ПРИСЪЩА НА ВСЕКИ ЧОВЕК**

**3. УИЛЯМ ГИБСЪН, ТИМ ЛИЙ И
КИБЕРПРОСТРАНСТВОТО**

**"THE INTERNET WAS BORN AS A REBELLION. A WAY TO TALK
WITHOUT PERMISSION. SHARE WITHOUT GATEKEEPERS. CREATE
IDENTITIES. ESCAPE THEM. BE ANONYMOUS. BE
EVERYWHERE."**

1. ХАКЕРСКАТА ЕРА

2. 1986: ЗАКОН ЗА ИЗМАМИ И ЗЛОУПОТРЕБИ С КОМПЮТРИ (CFAA) – САЩ

3. 1995: ЕВРОПЕЙСКА ДИРЕКТИВА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

4. 1996: ЗАКОН ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИТЕ И ЗАКОН ЗА ДОБРОДЕТЕЛТА В КОМУНИКАЦИИТЕ (CDA) – САЩ

СВОБОДА?

**ДЖОН ПЕРИ БАРЛОУ, АСІД PHREAK & PHIBER
ОРТІК**

2001: КОНВЕНЦИЯ НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА ЗА КИБЕРПРЕСТЪПЛЕНИЯ

- **ПЪРВИЯТ МЕЖДУНАРОДЕН ДОГОВОР ЗА БОРБА С КОМПЮТЪРНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ.**
- **ЦЕЛ: КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ КАТО ИЗМАМИ, ХАКВАНЕ, ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ДЕЦА И ДР.**
- **КРИТИКА: ФОКУС ВЪРХУ НАДЗОР И НАКАЗАНИЯ, НЕ ВЪРХУ ЗАЩИТА НА ЛИЧНИ ПРАВА.**

2018: ОБЩ РЕГЛАМЕНТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (GDPR) - ЕС

- **НАЙ-СИЛНИЯТ ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ В СВЕТА.**
- **ВЪВЕЖДА ПРАВА КАТО:**
 - **ДОСТЪП ДО ДАННИ**
 - **КОРЕКЦИЯ ИЛИ ИЗТРИВАНЕ ("ПРАВОТО ДА БЪДЕШ ЗАБРАВЕН")**
 - **ПРЕНОСИМОСТ НА ДАННИ**

DATA GAME

ЗАЩО?

ЗА КОГО?

КАК ДА СЕ ВЪЗПОЛЗВАМЕ?

КОНЦЕПЦИИ И АНАЛОГИИ:

- **ФИШИНГ** ИЗМАМНИК, ОБЛЕЧЕН КАТО БАНКОВ МЕНИДЖЪР, КОЙТО ВИ МОЛИ ЗА КОДА НА СЕЙФА ВИ
- **СМИШИНГ** (SMS ФИШИНГ) ФАЛШИВО СЪОБЩЕНИЕ ОТ ЧЛЕН НА СЕМЕЙСТВОТО, КОЙТО МОЛИ ЗА ПОМОЩ – НО ВСЪЩНОСТ Е ИЗМАМА
- **РАНСЪМУЕР** КРАДЦИ ЗАКЛЮЧВАТ ВРАТИТЕ ВИ И НЕ ВИ ПУСКАТ ДА ВЛЕЗЕТЕ, ДОКАТО НЕ ИМ ПЛАТИТЕ ОТКУП
- АРХИТЕКТУРА „**НУЛЕВО ДОВЕРИЕ**“ НЕ ДАВАТЕ НА НИКОГО ПЪЛЕН ДОСТЪП ДО ДОМА СИ, ОСВЕН АКО НЕ ДОКАЖЕ КОИ Е – ВСЕКИ ПЪТ
- **МНОГОФАКТОРНА АВТЕНТИФИКАЦИЯ** ПАРОЛАТА Е КЛЮЧ, НО ВТОРИЯТ ФАКТОР Е ДА ВИ ПОПИТАТ ЗА МОМИНСКОТО ИМЕ НА МАЙКА ВИ НА ВРАТАТА

КОНЦЕПЦИИ И АНАЛОГИИ:

- **СЪХРАНЕНИЕ В ОБЛАК** НАЕМАНЕ НА СЕЙФ В БАНКА С ВИСОКА СТЕПЕН НА СИГУРНОСТ В ДРУГ ГРАД
- **ЛОКАЛНО СЪХРАНЕНИЕ** СКРИВАНЕ НА ПАРИ ПОД МАТРАКА – БЪРЗО, НО УЯЗВИМО
- **ЦИФРОВ ОТПЕЧАТЪК** ОСТАВЯНЕ НА КАЛНИ ОТПЕЧАТЪЦИ ИЗ ЦЕЛИЯ ГРАД, КЪДЕТО И ДА ХОДИТЕ – И ХОРАТА ГИ ЗАПИСВАТ
- **ОТПЕЧАТЪЦИ НА БРАУЗЪРА** НОСИТЕ МНОГО СПЕЦИФИЧНО ОБЛЕКЛО ВСЕКИ ДЕН – ЛЕСНО РАЗПОЗНАВАЕМО ДОРИ С МАСКА
- РЕЖИМ НА **ИНКОГНИТО** НОСИТЕ МАСКА – НИКОЙ НЕ СИ СПОМНЯ ПОСЕЩЕНИЕТО ВИ, НО ПРОДАВАЧЪТ ВСЕ ПАК ВИ РАЗПОЗНАВА
- **ПУБЛИЧЕН WI-FI** ЧЕТЕТЕ ДНЕВНИКА СИ НА ГЛАС В ЦЕНТЪРА НА ГРАДА

КОНЦЕПЦИИ И АНАЛОГИИ:

- **HTTPS** СРЕЩУ HTTP ИЗПРАЩАТЕ ПИСМО В ПЛИК (HTTPS) СРЕЩУ ПИШЕТЕ ТАЙНИТЕ СИ НА ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА (HTTP)
- **БИСКВИТКИ** КАРТИ ЗА ЛОЯЛНИ КЛИЕНТИ, КОИТО ПРОСЛЕДЯВАТ ВАШИТЕ НАВИЦИ И ПРЕДПОЧИТАНИЯ ПРИ ПАЗАРУВАНЕ
- **ПРИКАЧВАНЕ НА СЕСИЯ** НЯКОЙ СЕ ПРОМЪКВА ВЕДНАГА СЛЕД КАТО ОТКЛЮЧИТЕ ВРАТАТА СИ И СЕ ПРЕСТРУВА, ЧЕ Е ВАС
- **ИЗВЛИЧАНЕ НА ДАННИ** ТЪРГОВЕЦ, КОЙТО СЪБИРА ИСТОРИИ ОТ ВСИЧКИ ГРАЖДАНИ, ЗА ДА ПРОДАВА ПРОГНОЗИ НА РЕКЛАМОДАТЕЛИ
- **ПИКСЕЛИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ** МАЛЪК ШПИОНИН, СКРИТ В РАМКА ЗА СНИМКИ НА СТЕНАТА ВИ, КОЙТО ВИ НАБЛЮДАВА БЕЗШУМНО

КОНЦЕПЦИИ И АНАЛОГИИ:

- **ГЕОПРОСЛЕДЯВАНЕ** ПОСТАВЯНЕ НА GPS МАЯК В ЧАНТАТА ВИ, ЗА ДА МОЖЕ НЯКОЙ ДА ЗНАЕ КЪДЕ СТЕ ПО ВСЯКО ВРЕМЕ
- **САРТСНА** ПАЗАЧ, КОЙТО ВИ ПИТА ДАЛИ СТЕ ИСТИНСКИ СЕЛЯНИН ИЛИ ПЛАШИЛО, ПРЕДИ ДА ВИ ПУСНЕ
- **ПОВТОРНА УПОТРЕБА НА ПАРОЛА** ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕДИН И СЪЩ КЛЮЧ ЗА КЪЩАТА, БАРАКАТА, КОЛАТА И СЕЙФА - ЕДНО ПРОНИКВАНЕ ОТВАРЯ ВСИЧКО
- **АНОНИМИЗИРАНЕ НА ДАННИ** ИЗТРИВАНЕ НА ИМЕТО ВИ ОТ ПИСМО, НО ЗАПАЗВАНЕ НА ИСТОРИЯТА

КОНЦЕПЦИИ И АНАЛОГИИ:

- **ПСЕВДОНИМИЗАЦИЯ НА ДАННИ** ЗАМЕСТВАНЕ НА ИМЕТО ВИ С ПСЕВДОНИМ – НЕ Е ОЧЕВИДНО, НО ВСЕ ПАК МОЖЕ ДА БЪДЕ ПРОСЛЕДЕНО
- **КРИПТИРАНЕ ОТ КРАЙ ДО КРАЙ** ПИШЕТЕ ПИСМО НА ТАЕН ЕЗИК, КОЙТО САМО ВАШИЯТ ПРИЯТЕЛ МОЖЕ ДА ПРОЧЕТЕ, ДОРИ ПОЩАЛЪОНЪТ НЕ МОЖЕ ДА ГО ДЕКОДИРА
- **АДМИНИСТРАТОР/ОБРАБОТВАЩ ЛИЧНИ ДАННИ** ПЕКАРЯТ (АДМИНИСТРАТОР) НАЕМА ДОСТАВЧИК (ОБРАБОТВАЩ ЛИЧНИ ДАННИ), КОЙТО ДА НОСИ ХЛЯБ НА КЛИЕНТИТЕ

**СЪВЕТИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНИ
ИНСТИТУЦИИ И ДОСТАВЧИЦИ НА
УСЛУГИ**

📷 Използване на инструменти за видеоконферентна връзка

Концепция: Разрешения за платформата

Аналогия: „Когато позволявате на някого да наеме стая в дома ви, трябва да знаете какво ще прави, докато е там.“

✅ Съвети:

- Изберете платформи, които предлагат **криптиране от край до край** (например Signal, Zoom с активирана функция E2E)
- Изключете достъпа до камерата/микрофона по подразбиране; активирайте ги само по време на сесиите
- Избягвайте да споделяте чувствителна информация за учениците в чата

Комуникация по имейл с ученици/колеги

Концепция: Поверителност и доверие

Аналогия: „Изпращане на запечатани писма срещу викане на препълнен площад.“

Съвети:

- Използвайте институционални имейл акаунти, а не лични
- Криптирайте прикачените файлове, ако съдържат лична информация
- Не препращайте имейли с лични данни, освен ако не е абсолютно необходимо

Съхранение на записи на ученици

Концепция: Класификация на данните

Аналогия: „Някои папки принадлежат в заключени чекмеджета, а не на кухненската маса.“

Съвети:

- Съхранявайте личните данни в **файлове, защитени с парола**, или в сигурни облачни системи
- Не съхранявайте ненужни записи (минимизиране на данните!)
- Ако използвате USB устройства, криптирайте ги или избягвайте да ги използвате изобщо

Съхранение на записи на ученици

Концепция: Класификация на данните

Аналогия: „Някои папки принадлежат в заключени чекмеджета, а не на кухненската маса.“

Съвети:

- Съхранявайте личните данни в **файлове, защитени с парола**, или в сигурни облачни системи
- Не съхранявайте ненужни записи (минимизиране на данните!)
- Ако използвате USB устройства, криптирайте ги или избягвайте да ги използвате изобщо

🌐 Използване на платформи за обучение/LMS (Moodle, Google Classroom и др.)

Концепция: Видимост на данните

Аналогия: „Класна стая, в която всички чекмеджета са прозрачни – освен ако не ги затворите.“

✅ Съвети:

- Редовно проверявайте кой има достъп до какво (ученици, колеги, администратори)
- Деактивирайте автоматичното споделяне и синхронизирането на календара, освен ако не е абсолютно необходимо
- Когато е възможно, използвайте псевдоними или идентификатори вместо пълни имена

📱 Мобилни приложения в преподаването

Концепция: Разрешения за приложения и проследяване

Аналогия: „Каниш гост, който започва да отваря всичките ти чекмеджета.“

✅ Съвети:

- Прочетете политиките за поверителност на приложенията – ако се изисква местоположение, камера и контакти, попитайте защо
- Предпочитайте приложения с отворен код или такива, които отговарят на GDPR
- Насърчавайте учениците да проверяват разрешенията на приложенията

Споделяне на снимки/работа на ученици онлайн

Концепция: Съгласие и контекст

Аналогия: „Няма да окачите рисунка на дете на градския площад, без да попитате родителите.“

Съвети:

- Получете писмено съгласие (особено за непълнолетни)
- Замъглете лицата или използвайте аватари, когато е възможно
- Избягвайте да маркирате имена или лична информация в публикациите

🔒 Пароли и контрол на достъпа

Концепция: Защита на акаунта

Аналогия: „Да имате един ключ за дома, колата и офиса е удобно — и опасно.“

✅ Съвети:

- Използвайте **различна силна парола** за всяка платформа
- Обмислете използването на мениджър на пароли като Bitwarden
- Активирайте **2FA** (двуфакторна автентификация) за важни акаунти

Онлайн проучвания и събиране на информация

Концепция: Безопасност при кликване и извличане на данни

Аналогия: „Разглеждате библиотека, докато някой наблюдава какво четете и продава интересите ви на търговци.“

Съвети:

- Използвайте **търсачки, фокусирани върху поверителността**, като DuckDuckGo или StartPage
- Инсталирайте разширения за браузъра, като **uBlock Origin** и **Privacy Badger**
- Избягвайте да кликвате върху непознати линкове, особено в реклами

👤 Управление на училищен уебсайт/блог/онлайн портфолио

Концепция: Излагане и метаданни

Аналогия: „Да публикувате родословното си дърво, адреса и банковата си информация на таблото за обяви в квартала.“

✅ Съвети:

- Публикувайте само най-важните данни за контакт
- Използвайте формуляри за контакт вместо имейл адреси
- Премахвайте метаданните от снимките (например GPS информация от смартфони)

🕸️ Проследяване в интернет

Концепция: Капитализъм на наблюдението

Аналогия: „Всеки път, когато минавате през цифровия град, магазинерите записват цвета на шапката ви.“

✅ Съвети:

- Използвайте браузъри като Firefox и Opera със защита от проследяване
- Блокирайте бисквитките на трети страни
- Обучете учениците как да изчистват данните от браузъра

Съгласие за онлайн инструменти и платформи

Концепция: Информирано съгласие

Аналогия: „Подписване на договор на език, който не разбирате – и те продължават да променят условията.“

Съвети:

- Винаги **четете условията и политиките за поверителност**, особено за **безплатните платформи**
- Обучете учениците и персонала за **това, с което се съгласяват**, когато се регистрират
- Използвайте инструменти от [EDRi](#) или [NOYB](#) за оценка на инструменти

5 СЪПКИ ЗА ПОВЕРИТЕЛНОСТ И СИГУРНОСТ

1. **ПРОВЕРЯВАЙТЕ И ПОЧИСТВАЙТЕ РАЗРЕШЕНИЯТА** НА ВСИЧКИТЕ СИ УСТРОЙСТВА, ПЛАТФОРМИ И АКАУНТИ ВЕДНЪЖ МЕСЕЧНО
2. **ВЪВЕДЕТЕ 2FA** И СИЛНИ, УНИКАЛНИ ПАРОЛИ ЗА ИМЕЙЛ, УЧИЛИЩНИ СИСТЕМИ И ОБЛАЧНО СЪХРАНЕНИЕ
3. **НЕ СПОДЕЛЯЙТЕ ПРЕКАЛЕНО МНОГО ОНЛАЙН** – ПОМИСЛЕТЕ ДВА ПЪТИ, ПРЕДИ ДА ПУБЛИКУВАТЕ СНИМКИ, ИМЕНА ИЛИ СЪБИТИЯ
4. **ОГРАНИЧЕТЕ СЪБИРАНЕТО НА ДАННИ** – СЪБИРАЙТЕ САМО НЕОБХОДИМАТА И ЗАКОННО ОБОСНОВАНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА УЧЕНИЦИТЕ
5. **ПОВИШЕТЕ ОСВЕДОМЕНОСТТА СРЕД КОЛЕГИ И УЧЕНИЦИ** – ОРГАНИЗИРАЙТЕ МИНИ СЕСИИ ИЛИ ДОРИ ГИ ПРЕВЪРНЕТЕ В ИГРА С ВАШАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИГРА!

The background of the image is a close-up, high-contrast photograph of a cracked asphalt surface. The cracks are dark and irregular, winding across the frame. The asphalt itself is a mix of grey and dark tones with some lighter, sandy patches. A bright red, rounded rectangular banner is centered horizontally across the middle of the image, containing white text.

КЪДЕ СЕ ЧУПЯТ АНАЛОГИИТЕ?

🔴 Правоприлагане срещу модерация на платформи

Аналогия:

В реалния свят законите се създават от правителствата и се прилагат от съдилищата.

Онлайн законите често се създават и прилагат от **частни компании** — неизбираеми, недостъпни и **непоследователни**.

Пример:

- „Забрана“ във Facebook по неясни **причини** — без съдия, без **право** на обжалване.
- Глобите по GDPR са реални закони, но алгоритъмът на TikTok, който решава какво е „подходящо“, не е.

Извод:

В интернет **шерифът е алгоритъм**, а не държавен служител.

🔍 Публични пространства срещу платформи

Разлика:

Публикуването във Facebook е като да стоиш на обществен площад. Но всъщност си в **частен мол** и собственикът на мола може да те изгони по всяко време.

Пример:

- Учител споделя образователни материали в YouTube, които биват маркирани и премахнати – въпреки образователната им цел.

Послание:

„Онлайн пространството **не е публична собственост** – то е частна територия.“

Вашите данни вече не са само „ваша работа“

Аналогия:

В реалния свят личният ви дневник остава под възглавницата ви.

Онлайн дори вашите *цифрови разговори на възглавницата* могат да бъдат **монетизирани, анализирани и продадени**.

Примери:

- Google сканира Gmail, за да насочва реклами.
- Facebook знае вашите навици на сън по-добре от вашия партньор.

Извод:

„Данните онлайн се държат като **радиация** – невидими, проследими и устойчиви.“

Идентичност и анонимност

Аналогия:

Офлайн вашата лична карта доказва кои сте.

Онлайн вашата идентичност може да бъде фалшифицирана, копирана или манипулирана – а понякога дори да бъде използвана като оръжие.

Примери:

- Deepfakes.
- Фалшиви студентски профили в портал за обучение.

Послание:

„Онлайн маските са лесни за носене – и трудни за сваляне.“

🎮 Контрол срещу алгоритъм

Аналогия:

В реалния свят вие избирате какво да четете.

Онлайн алгоритмите **избират за вас** въз основа на профилиране.

Пример:

- TikTok решава какво да виждат децата
- Автоматичното възпроизвеждане в YouTube показва конспиративни теории на преподаватели, които са кликнали върху видео за „алтернативно обучение“.

Послание:

„Мислите, че вие сте зад волана, но често той е **на автопилот.**“

● Съгласие в дигиталния свят

Аналогия:

В реалния живот, ако някой ви записва без ваше разрешение, това е незаконно.

Онлайн вие „дават съгласие“ да бъдете записвани, проследявани и анализирани – често като кликнете „Приемам“, без да прочетете нищо.

Послание:

„Онлайн **съгласието е манипулирано**. Това е като да подпишете договор, написан на латински, с пистолет, насочен към главата ви.“

A person is shown from the chest up, wearing a white VR headset and a white long-sleeved shirt. Their hands are raised in front of them, palms facing forward, as if interacting with a virtual environment. The background is a solid light blue color. Overlaid on the image is a large, semi-transparent white rectangular box containing text in bold, black, uppercase letters. The text is arranged in three lines, with the first two lines on the left and the third line on the right, all within the white box.

**КАКВО Е НЕЩО, ЗА КОЕТО МИСЛЕХТЕ, ЧЕ РАБОТИ
ПО СЪЩИЯ НАЧИН ОНЛАЙН И ОФЛАЙН, НО СЕ ОКАЗА
НАПЪЛНО РАЗЛИЧНО?**

	🧠 Дигитален абсурд / Нарушена аналогия	🌐 Защо не може офлайн	⚠️ Рискове за ученици / деца	🛠️ Практични действия за учители и родители
1	Бан? → Нов акаунт – Едно кликване = нова самоличност	В реалния свят паспортите не се сменят с перука	Заобикаляне на възрастови ограничения, кибер тормоз	- Изисквай имейл с училищен домейн - Смяна на кодове за достъп всеки срок - Учи децата да „преосмислят“ кой стои насреща (глас, камера и т.н.)
2	1000X мегафон – Един пост = световна сцена	В класна стая – максимум 30 души	Вирусен срам, плагиатство, набелязване от хищници	- Правило „мисли преди да постнеш“ – 10 секунди пауза - Упражнение: „<i>Ще го закача ли на училищното табло?</i>“
3	Невидимо наблюдение – Тракери следят всяко кликване	В книжарница – с бинокъл е сгееру и незаконно	Реклами по поведение, профилиране на непълнолетни	- Използвай Firefox + uBlock Origin, Privacy Badger - Показвай тракери на живо в клас (<i>“Кой ме гледа?”</i> демо)
4	Вечно досие – Запис на екрана, който се споделя завинаги	В реалния свят камерите се виждат; хартията избледнява	Загуба на контекст, deerfake фалшификации	- Само хостът да записва + видим watermark - Начално изречение: „Външен запис = нарушение“ - Споделяй слайдове, не сурови записи
5	Алгоритъм = Съдия – Платформи ≠ демокрация	В библиотека се изисква ясен закон за забрана	Премахване на важни учебни материали	- Архив извън платформата (LMS, облак) - Насърчавай създаване на различни канали за интелектуален труд
6	Deerfake двойници	В реалния свят – това е холивудски бюджет	Компрометираща репутация, изнудване със сексторшън	- Признаци за автентичност: живо участие, проверени източници - Търси обратни изображения, фалшиви гласове
7	Хищникът звъни директно – DM до всяко дете 24/7	Трябва да знаеш адрес, да минеш през родител	Онлайн груминг, радикализация, сексуално изнудване	- Настройки за личен профил - Устройства само в общи помещения - Седмични “дигитални разговори за чувства”
8	Безплатно (≠ без последици) – Данни срещу услуга	В кафене не могат да продадат какво си казал	Манипулации чрез реклами, капани с кредити и кредити	- Навик: “Freemium? Провери условията.” - Давай пример с платени, етични дигитални инструменти
9	Масово убеждение с 1 клик – Ботове, ехо-камери	Слуховете се разпространяват бавно в реалността	Поляризация, теории на конспирацията	- Обучавай в метода “SIFT” (Спри, Провери, Намери, Проследи) - Сравни два алгоритмични фийда в клас
10	Нищо не е наистина изтрито	Изгореният дневник = пепел и край	Стари постове вредят на бъдещи възможности	- Навик “дигитален залез”: годишен преглед и чистене - Използвай автоизтриващи се съобщения (Signal, Snap “my eyes only”) за ежедневен чат